

**Балахно Т. К.**, студентка БП-4 кафедри  
Школа соціальної роботи  
факультету соціальних наук і технологій НаУКМА  
*teresa.balakhno@gmail.com*

Науковий керівник: **Гусак Н.Є.**, к.соц.н., доцент,  
Національний університет «Києво-Могилянська академія»  
*gusakny@ukma.edu.ua*

## **РОЛЬ МЕРЕЖ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ В АДАПТАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ**

Надання допомоги внутрішньо переміщеним особам (далі – ВПО) вже майже п'ять років залишається одним із найважливіших питань в Україні, оскільки продовження активних бойових дій на Сході України унеможливило повернення ВПО додому. Станом на 28 січня 2019 року, згідно з даними структурних підрозділів соціального захисту населення обласних та Київської міської державних адміністрацій, обліковано 1 353 412 ВПО з тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей та АР Крим [2]. Адаптація ВПО до нових умов життя є одним із ключових напрямів соціальної політики України, що покладає відповідні завдання на фахівців, дотичних до цієї теми.

З точки зору ресурсного підходу, поняття «адаптація» означає процес повернення втрачених ресурсів або отримання нових, зокрема, дружніх, сімейних та інших соціальних зв'язків [4]. Відповідно, однією із передумов успішної адаптації є створення мереж соціальної підтримки та включення до них ВПО.

Соціальна підтримка ВПО може розглядатися як «вся та підтримка, що реалізується у її взаємодії з членами соціальної групи, яка дозволяє особистості відчутти прийняття та розуміння, свою цінність і значущість у житті інших, набути впевненості у власних силах» [1]. Забезпечення соціальної підтримки, зокрема емоційної, передбачає, насамперед, звернення до рідних, які є ефективними копінг-ресурсами і полегшують адаптацію ВПО до нових умов життя. Також, окрім звичної підтримки від родини в новому місці проживання – такої, як допомога у вихованні дітей чи догляді за батьками похилого віку, ВПО водночас може отримати підтримку й від друзів, релігійних або громадських організацій тощо.

Мережі соціальної підтримки здатні «зменшити негативний ефект стресових подій, які впливають на самопочуття, психічні й соматичні системи, і таким чином підняти рівень стресостійкості» [3]. А оскільки

стресостійкість безпосередньо впливає на рівень адаптації, то чим ширшою і стійкішою є мережа соціальної підтримки ВПО, тим швидше вона зможе адаптуватися до нової громади та нових умов життя.

Отже, вивчення ролі й налагодження мереж соціальної підтримки в адаптації ВПО є важливою складовою подальшого вирішення їхніх проблем. Кількість ВПО не зменшується, а потреба адаптації до нових умов життя в нових громадах та подолання низки перешкод, з якими вони зіштовхуються, і досі є викликом для українського суспільства. Формування та включення ВПО до мереж соціальної підтримки не тільки збільшує рівень стресостійкості, а й допомагає підняти рівень усвідомлення власної значущості та впоратися із життєвими труднощами.

### Список використаних джерел

1. Богучарова О. І. Копінг-стратегії як фактор «позитивної» адаптації вимушених мігрантів [Електронний ресурс] / О. І. Богучарова, Н. В. Ткаченко // Вісник Дніпропетровського університету. – 2016. – Режим доступу: [https://www.researchgate.net/publication/315963790\\_KOPINGSTRATEGII\\_AK\\_FAKTOR\\_POZITIVNOI\\_ADAPTACII\\_VIMUSENIH\\_MIGRANTI](https://www.researchgate.net/publication/315963790_KOPINGSTRATEGII_AK_FAKTOR_POZITIVNOI_ADAPTACII_VIMUSENIH_MIGRANTI)  
У. - Назва з екрану.

2. Загальна кількість внутрішньо переміщених осіб в Україні // Міністерство соціальної політики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.msp.gov.ua/news/16617.html> . -

Назва з екрану.

3. Корсун С. І. Копінг-стратегії як складові копінг-поведінки особистості [Електронний ресурс] / С. І. Корсун, Т. А. Ткачук. – 2016. – Режим доступу до ресурсу:

<http://www.myslenedrevo.com.ua/uk/Sci/Philosophy/PsychologyTax/2/3/1.html> . - Назва з екрану.

4. Тітар І. О. Поняття та критерії адаптації й інтеграції внутрішньо переміщених осіб і умови зняття статусу переселенця / І. О. Тітар // Український соціум. - 2016. - № 4. - С. 57-68. - Режим доступу:

[http://nbuv.gov.ua/UJRN/Usoc\\_2016\\_4\\_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Usoc_2016_4_6) . – Назва з екрану.

**Білоус О.І.**, магістр соціальної роботи, асистент  
кафедри Школа соціальної роботи,  
Національний університет «Києво-Могилянська Академія»  
*o.bilous@ukma.edu.ua*

## **РОЛЬ ПРОФЕСІЙНИХ АСОЦІАЦІЙ У ПІДТРИМЦІ ФАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ**

В Україні відсутня єдина професійна організація, яка б об'єднувала соціальних працівників на національному рівні та представляла їхні фахові інтереси у межах країни та на